

Dat ik hier niet met soortverschillen te maken had, bewees verder nog wel een rups, die links *erminea*- en rechts *vinula*-teekening vertoonde.

Tot slot nog eenige getallen:

Aantal: 44 —	Teekening: zonder vlek aan de basis van de 2de buikpoot.
" 1 —	" vlek alleen aan de basis van de <i>linker</i> -2de-buikpoot.
" 21 —	" aan weerskanten een vlek aan de basis van de 2de buikpoot (al of niet los van 't bruin van de rug).
" 2 —	" aan weerskanten ook 'n vlekje aan de basis van de 3de buikpoot.

Zaandam.

J. WESTENBERG.

DE ZWARTGRAUWE VLEGENVANGER.

(MUSCICAPA ATRICAPILLA.)

DE fabrieksstad Enschedé, wier onmiddellijke omgeving tegen veler verwachting in kan wedijveren met de mooiste plekjes in Twente wat rijkdom aan vogels betreft, mag zich gelukkig prijzen, elk jaar vele paartjes van den zwartgrauwen vliegenvanger als broedvogels te tellen. De eigenlijke vestiging dateert waarschijnlijk van omstreeks 1910, toen volgens de aantekeningen van een enthousiasten vogelvriend deze vogels in zijn tuin verschenen. Met absolute zekerheid werd 't broeden toen nog niet vastgesteld.

Op een wandeling van nog geen kwartier hooren of zien we meermalen tot wel 7 stuks!

En dit geldt nog maar een gedeelte onzer stad, waar in de groote tuinen dit vogeltje als regel broedt, zoo er maar nestkastjes aanwezig zijn. En dit laatste is zoo goed als steeds 't geval, daar deze wijze van vogelbescherming buitengewone belangstelling geniet, evengoed in de omgeving als in de stad zelf.

In de laatste helft van April, soms begin Mei, verschijnt 't diertje weer op zijn broedterrein; 't inspecteert de kastjes van binnen en buiten, en zittend in de nabijheid van 't door hem uitverkoren kastje laat 't van den morgen tot den avond zijn gezang hooren.

Dit liedje heeft veel overeenkomst met dat van den gekraagden roodstaart, zoodat verwarring voor den niet-kenner alles behalve denkbeeldig is. Prof. A. Voigt schrijft in zijn „Excursions buch zum Studium der Vogelstimmen” 't volgende: „Aan den loktoon, een kort, week „Bit, bit”, voegt hij in vele gevallen op de wijze van den gekraagden roodstaart Ts, Tr, of Tek toe. Verontrust, hoort men hem bij 't nest altijd maar door bit, bit, bit roepen, of minder vaak tsrr, tsrr.

De zwartgrauwe vliegenvanger zingt niet steeds dezelfde melodie, maar zijn liedje begint in den regel met een strofe, beantwoordend aan Naumanns wutiwutiwuti. Aan deze inleiding sluit dikwijls nog een nieuwe strofe aan, bestaand uit 3 of 4 tonen; evenwel wordt 't liedje menigmaal wat langer gerek.

Zijn na een week of daaromtrent de wijfjes gearriveerd, en is 't huwelijk gesloten, dan worden de kastjes opnieuw degelijk geïnspecteerd, en als de keuze is bepaald, waarbij

Zwartgrauwe Vliegenvanger bij 't nestkastje.

Foto Dr. H. W. DE BOER.

de wijdte van de opening een voorname rol speelt (de kleinste, nog bruikbare, opening geniet de voorkeur), begint de nestbouw. Gedurende dien tijd en ook tijdens 't broeden zingt 't mannetje nog vlijtig door, maar niet zoodra zijn er jongen, of de zangijver verslapt, en plotseling wordt niet één zwartgrauwe meer gehoord. Dit laatste is als regel het geval tegen 't einde van Mei, of begin Juni.

In tegenstelling met de spreeuwen b.v. is het vogeltje in dezen tijd totaal niet schuw. Mannetje noch wijfje laten zich bij hun werk storen door de aanwezigheid van een mensch, en zoo is men vaak getuige van heele leuke tooneeltjes. 't Mannetje komt aangevlogen met voer. 't Vrouwtje zit in de nabijheid van 't nest op een takje, krijgt 't heerlijke hapje van haar heer gemaal, en . . . brengt 't aan de jongen.

De volwassen jongen gelijken sprekend op die van den grauwen vliegenvanger. Ze worden na 't uitvliegen met de grootste liefde nog eenigen tijd verzorgd, en ook dan is schuwheid den ouden vogels vreemd. De familie blijft nog een poosje bijeen, en plotseling blijken de leden vertrokken. Laten we hopen met 't vaste voornemen 't volgend jaar de oude nestkastjes weer op te zoeken, en zoo nieuwe vreugde te schenken aan de vele vogelliefhebbers.

De foto's danken we aan de welwillendheid van den heer Dr. H. W. de Boer, wien 't gelukte hoogstwaarschijnlijk de *eerste* opnamen van dezen vliegenvanger in ons land te maken, en dit nog wel onder de meest ongunstige omstandigheden. 't Nestkastje hing n.l. tegen een tak, dicht bij den stam van een kastanje!

Ten behoeve van hen, die zich interesseeren voor vogelfotografie, zij vermeld, dat gebruik werd gemaakt van Plaubel's Tele-Peconar F 3. Deze geeft goede resultaten, zelfs bij minder gunstige belichting, en is niet hoog in prijs.

Enschede.

H.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

De Koolmees en de harige rupsen. — Dagelijks komt een paartje koolmeezen rupsen zoeken in mijn tuin en versmaadt zelfs de *harige* soorten niet.

Zij *plukken* ze eerst geheel *kaal* en slikken ze dan in hun geheel in.

Ik weet niet, of er in de litteratuur waarnemingen bestaan over het eten van harige rupsen door andere vogels dan de koekoek en over die aardige pluk-methode herinner ik mij ook niet, ooit iets gelezen te hebben. Zij leggen de rups op een tak neer, houden haar met een poot vast, trekken de haren bij bosjes er uit en werpen ze met een zijwaartsche kop-beweging weer weg. Dan gaat de geheele rups, met een paar groote slikbewegingen, naar binnen. Tweemaal heb ik dit geheele proces op een meter of vier-vijf afstand kunnen volgen.

Scheveningen, Rotterdamsche straat 103.

J. BOUMA.

Europeesche Kanarie. — Zaterdag 10 October 1925 in den naturaliën winkel zijnde van den Heer Seket in de Tollensstraat alhier, trof ik daar tusschen de uitheemsche Napoleonnetjes aan, de Europeesche Kanarie, een mannelijk exemplaar. De naam van dit kleine vinkachtige vogeltje was den handelaar onbekend.

Volgens genoemden heer werd de vogel met vinken, kneutjes en gorzen gevangen in de omgeving van Amersfoort.

Ik vond deze waarneming wel de moeite waard u even mede te deelen voor uw tijdschrift „De Levende Natuur”.

Amsterdam, 13 Oct. '25.

H. v. D. VAART.

Zwaluwen. — De Heer Rinke Tolman meende, dat 't volgende U zou interesseeren.

Aan een landhuis te Den Dolder komen jaarlijks, in een nest onder het overstekende gevel dak, zwaluwen broeden. Deze hebben verleden jaar tweemaal gebroed, en *het eerste broed heeft ijverig mee geholpen het tweede broed te voeden*. Dit laatste dacht de heer T. 't bijzondere, dat U moest weten.